

Sygn. akt VII U 1573/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: Grzegorz Gut

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2014 r. w Warszawie

sprawy C. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podjęcie wypłaty emerytury i wysokość emerytury

na skutek odwołania C. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 9 czerwca 2014. znak: ENMS/10/(...) i z dnia 2 lipca 2014 r. znak: ENMS/10/(...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 1573/14

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 14 lipca 2014 r., **C. W.** wniósł do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 czerwca 2014 r. znak: ENMS/10/(...) dotyczącej przeliczenia emerytury ubezpieczonego oraz wstrzymującej jednocześnie wypłatę świadczenia z powodu kontynuowania zatrudnienia C. W. odwołał się ponadto od decyzji organu rentowego z dnia 2 lipca 2014 r. znak: ENMS/10/(...), której przedmiot stanowiło ustalenie wysokości emerytury i podjęcie wypłaty emerytury od dnia 1 czerwca 2014 r.

W uzasadnieniu odwołania, C. W. podniósł, przepis art. 184 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z dniem 1 stycznia 2013 r. zmienił brzmienie i warunek rozwiązania stosunku pracy dla uzyskania prawa do emerytury stracił moc obowiązującą w dniu 31 grudnia 2012 r. Konkludując odwołujący wskazał, iż do wniosków o emeryturę złożonych od dnia 1 stycznia 2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie znajdował zastosowania – dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948.

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 12 sierpnia 2014 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołań od zaskarżonych decyzji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy podniósł, iż od dnia 1 stycznia 2013 r. odstąpiono od ustawowego wymogu rozwiązania stosunku pracy jako warunku niezbędnego do nabycia prawa do emerytury z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jednakże zgodnie z treścią art. 103a ustawy prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość

przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Organ rentowy stwierdził, w świetle powyższych przepisów, iż podjęcie wypłaty przez C. W. przypada na dzień 1 czerwca 2014 r. (stosownie do treści art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS)- a to na skutek przedłożenia przez odwołującego świadectwa pracy z dnia 10 czerwca 2014 r., potwierdzającego fakt zakończenia przez odwołującego zatrudnienia z dniem 9 czerwca 2014 r. mając na uwadze powyższe organ rentowy uznał, iż zaskarżone decyzje zostały wydane prawidłowo, a odwołanie ubezpieczonego zasługuje na oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

C. W. (urodzony (...)) w dniu 2 września 2013 r. złożył wniosek o emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, załączając kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją dotyczącą całego okresu zatrudnienia.

Organ rentowy w dniu 2 października 2013 r. znak: ENMS/10/(...) wydał decyzję, na podstawie której odmówił C. W. prawa do emerytury, wskazując, iż nie spełnił warunków określonych w art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W dniu 13 listopada 2013 r. C. W. wniósł odwołanie od przedmiotowej decyzji ZUS z dnia 2 października 2013 r., które stanowiło przedmiot rozpoznania tutejszego Sądu Okręgowego pod sygn. akt VII U 3245/13. Wyrokiem z dnia 17 marca 2014 r. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał C. W. prawo do emerytury od dnia 1 września 2013 r. (punkt 1 wyroku).

Na podstawie tego wyroku organ rentowy decyzją z dnia 19 maja 2014 r. przyznał C. W. prawo do emerytury od dnia 1 września 2013 r.

Następnie w dniu 9 czerwca 2014 r. organ rentowy wydał decyzję znak: ENS/10/(...), którą dokonał przeliczenia emerytury oraz stwierdził, iż emerytura ubezpieczonego podlega zawieszeniu gdyż kontynuuje on zatrudnienie. W treści decyzji organ rentowy pouczył odwołującego, iż w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć w Oddziale ZUS świadectwo pracy potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą na rzecz, którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

C. W. złożył w dniu 12 czerwca 2014 r. do organu rentowego wniosek o ponowne ustalenie emerytury. Do wniosku ubezpieczony dołączył świadectwo pracy z dnia 10 czerwca 2014 r. Na podstawie załączonego dokumentu, organ rentowy ustalił, iż stosunek pracy odwołującego w firmie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. uległ rozwiązaniu na mocy porozumienia stron. Uwzględniając powyższą okoliczność organ rentowy wydał w dniu 2 lipca 2014 r. decyzję znak: ENMS/10/(...) o ustaleniu wysokości i podjęciu wypłaty emerytury od dnia 1 czerwca 2014 r. tj. od miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek.

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego z dnia 9 czerwca 2014 r. oraz z dnia 2 lipca 2014 r. znak: ENMS/10/(...) C. W. odwołał się do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie i tym samym zapoczątkował niniejsze postępowanie odwoławcze.

W toku postępowania, odwołujący reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika podniósł w treści pisma procesowego z dnia 25 września 2014 r., iż nie kwestionuje wysokości przyznanej mu emerytury, a jedynie moment, od którego emerytura winna podlegać wypłacie. Odwołujący podkreślał, że należne mu świadczenie winno być wypłacone od dnia 1 września 2013 r. a nie od dnia 1 czerwca 2014 r. jak przyjął ZUS w zaskarżonych decyzjach. (pismo procesowe odwołującego z dnia 25 września 2014 r. k. 21 a.s).

W toku rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku odwołujący poparł odwołanie i nie składał żadnych wniosków dowodowych. Pełnomocnik organu rentowego poparł wniosek zawarty w odpowiedzi na odwołanie- w zakresie oddalenia odwołania od zaskarżonej decyzji

Powyższy stan faktyczny był między stronami bezsporny. Fakty niezbędne do rozpoznania niniejszej sprawy Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, a także w aktach emerytalnych. Prawdziwości tych dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron sporu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Na wstępie rozważań w niniejszej sprawie wskazać należy ewolucję art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, i sposób, w jaki zmieniała się regulacja zasad zawieszalności wypłaty emerytury w zależności od kontynuowania zatrudnienia bez rozwiązania umowy o pracę z tym samym pracodawcą,

u którego dana osoba pracowała w dacie nabycia prawa do emerytury i ustalanie w przedmiotowym stanie faktycznym, jakie zasady obowiązywały w dacie przyznawania emerytury skarżącej.

W pierwotnym brzmieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS jedyne ograniczenie w zawieszalności wypłaty emerytury odnosiło się do wysokości osiąganego dochodu - zawieszalność emerytur określał przepis art. 103 ust. 1 i 2 o treści: prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106, przy czym przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni).

Przepis ten uległ zmianie od dnia 1 lipca 2000 r. na mocy art. 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - Dz. U. z 2000 r., nr 9, poz. 118). Nadano mu następującą treść:

Ust. 1. Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106.

Ust. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni), z zastrzeżeniem ust. 2a.

Ust. 2a. Prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Art. 2a wprowadzający nową kwalifikację zawieszalności wszedł w życie z dniem 1 lipca 2000 r. Tym samym od dnia 1 lipca 2000 r. prawo do wypłaty (realizacji) emerytury było ściśle związane z uprzednim rozwiązaniem stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego (których) emeryt wykonywał pracę przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Kolejna zmiana dotycząca zasad zawieszalności wypłaty emerytur miała miejsce 8 stycznia 2009 r., i została wprowadzona art. 37 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2012 r., nr 228, poz. 1507) zgodnie z którym art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, od dnia 8 stycznia 2009 r. brzmiał:

Ust. 1. Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 104-106.

Ust. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni).

Ponadto uchylono ust. 2a tego artykułu dotyczący konieczności rozwiązania umów o pracę dla możliwości podjęcia wypłaty emerytury (art. 37 pkt 5 lit b).

Tym samym od dnia 8 stycznia 2009 r. osoby, które złożyły wnioski o przyznanie prawa do emerytury i od tej daty stwierdzono do niej im prawo, dla uzyskania jej wypłaty nie musiały rozwiązywać umów o pracę z pracodawcami, u których pracowali w dacie przechodzenia na emeryturę, natomiast ci, którzy mieli zawieszony prawo do wypłaty emerytury, ze względu na kontynuowanie zatrudnienia w zakładach pracy, w których pracowali przed przejściem na emeryturę, mogli na swój wniosek podjąć ich wypłatę.

Następna zmiana zasad zawieszalności emerytur miała miejsce od dnia 1 stycznia 2011 r. bowiem na mocy art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010r., nr 257, poz. 1726) art. 103 uzyskał brzmienie (art. 6 pkt 1) -ust. 1 „Prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106”. Ust. 2 Przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni). Ponadto został dodany, po art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, art. 103a o treści : „Prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego ”.

Zaś na zasadzie art. 28 tej ostatnio wymienionej ustawy postanowiono, że „Do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w art. 6, czyli FUS oraz ustawy, o której mowa w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 r.”.

Grupa senatorów wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności: art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) w zakresie, w jakim z powodu uzyskiwania przez emeryta przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą skutkuje zawieszeniem prawa do emerytury również wobec emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów, bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, z art. 2, art. 21 i art. 64 Konstytucji oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175, ze zm.).

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. Sygn. akt K 2/12 orzekł:

Art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wskazał: „Oceniając przedstawioną wyżej sytuację osób, które nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.; z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz bezpieczeństwa prawnego obywateli, należy dojść do wniosku, że gdyby w momencie przejścia na emeryturę osoby te wiedziały, iż będą musiały przerwać zatrudnienie, aby uzyskać świadczenie emerytalne, to w chwili osiągnięcia wieku emerytalnego zrezygnowałyby ze złożenia wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowałyby zatrudnienie.

Z treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, że jeśli ubezpieczony już raz te warunki skutecznie spełnił (osiągnął wiek emerytalny i odpowiedni staż pracy - bo taka była treść ryzyka emerytalnego dla osób, które przeszły na emeryturę od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.), to niedopuszczalne jest - z punktu widzenia zasady ochrony

zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa - nakazanie mu zastosowania się do nowej treści ryzyka, czyli nakazanie mu ponownego zrealizowania już raz skutecznie zrealizowanego prawa do emerytury. Osoby, o których mowa, podjęły decyzje o przejściu na emeryturę, nie mogąc przewidzieć, że przepisy zmieniają się na ich niekorzyść. W przeciwnym wypadku nie składałyby one wniosku o ustalenie prawa do świadczenia emerytalnego, bo korzystniejsze byłoby dla nich pobieranie wynagrodzenia niż dużo mniejszej emerytury, o którą wystąpiłyby po ustaniu zatrudnienia i która wówczas była wyższa niż ta wyliczona w chwili, gdy złożyły wniosek po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utraci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczy to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

W tym stanie prawnym C. W. nabył prawo do emerytury, a jej wypłata została zawieszona.

W ocenie Sądu Okręgowego, w związku z powyższym orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego uznać należy, iż **C. W. nie przysługuje** prawo do wypłaty emerytury za cały okres zawieszenia, czyli do dnia 1 września 2013 r. do dnia 31 maja 2014 r., ponieważ nabył on prawo do emerytury po dniu 1 stycznia 2011 r. Wobec powyższego organ rentowy mógł zawiesić w stosunku do odwołującego świadczenie nie naruszając jednocześnie konstytucyjnej zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. W świetle powyższych przepisów podjęcie wypłaty emerytury przez C. W. przypada na dzień 1 czerwca 2014 r. – a to na skutek przedstawienia do organu rentowego świadectwa pracy potwierdzającego fakt zakończenia stosunku pracy z dniem 9 czerwca 2014 r.

Odnośnie ustalenia terminu od jakiego odwołujący nabył prawo do wypłaty emerytury tj. od dnia 1 czerwca 2014 r., Sąd Okręgowy na marginesie wskazuje, iż zastosowanie w tym zakresie znajduje art. 129 pkt. 1 emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Stosownie do treści ww. art. świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. W postępowaniu Sąd zważył, iż organ rentowy prawidłowo ustalił, iż odwołujący nabył prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 czerwca 2014 r. albowiem w miesiącu czerwcu 2014 r. w związku z rozwiązaniem stosunku (co potwierdza świadectwo pracy) złożył do organu rentowego wniosek o wypłatę przedmiotowego świadczenia.

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie,
na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c oddalił odwołanie od decyzji organu rentowego
z dnia 9 czerwca 2014 r. znak: ENMS/10/(...) oraz ode decyzji z dnia 2 lipca 2014 r. znak: ENMS/10/(...), o czym orzekł w sentencji wyroku.

J.R.